

**Міністерство освіти і науки України
Полтавська державна аграрна академія
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
Science and Research Institute of Social and Economic Development (Чехія)
ГО «Науково-дослідний інститут
соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет
Білоруський державний аграрний технічний університет
Кооперативно-торговий університет Молдови
Євразійський національний університет
ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан)
Information Systems Management Institute (Латвія)**

Матеріали

**IV Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

14-15 квітня 2020 р.

Полтава 2020

УДК 658.005.22
ББК 65.291.21

Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції: збірник наукових праць / за ред. І. А. Маркіної. Полтава : ТОВ «Сімон», 2020. 275 с.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Полтавської державної аграрної академії (протокол № 15 від 18 березня 2020 року)

У матеріалах конференції розглядаються загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти методології та практики сучасного менеджменту.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

УДК 658.005.22
ББК 65.291.21

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАА заборонено

В.М. Собчишин, к.е.н.,
С.О. Драчук, аспірант
Полтавська державна аграрна академія

КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА КРИЗОВИХ ЯВИЩ ЯК ПЕРЕДУМОВА ДОСУДОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Згідно з Кодексом України з процедур банкрутства, під санацією підприємства до відкриття провадження у справі про банкрутство (досудовою санацією) розуміють систему «заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до відкриття провадження у справі про банкрутство [1]». З наведеного трактування можна дійти висновку, що досудова санація боржника здійснюється у результаті виявлення ознак його неплатоспроможності. Таким чином, передумовою досудової санації є постійний моніторинг фінансового стану підприємства для своєчасної ідентифікації кризових явищ і їх усунення. Комплексну діагностику кризових явищ на підприємстві, з нашого погляду, доцільно проводити за наступними етапами (табл. 1).

Починати комплексну діагностику кризових явищ на підприємстві, на нашу думку, слід із аналізу основних і допоміжних неформалізованих критеріїв фінансового стану. До основних належать показники з несприятливим рівнем або негативною динамікою, які вказують на можливі фінансові ускладнення, що можуть стати причиною банкрутства. Зокрема, такими критеріями є: невиконання зобов'язань перед акціонерами й кредиторами; високий рівень простроченої дебіторської та/або кредиторської заборгованості; нестача власних оборотних коштів; низькі значення коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності; необґрунтовані тенденція до зниження й досягнення коефіцієнта автономії критичної межі (0,5); низький рівень прибутковості чи збитковості

діяльності, тощо [3, с. 237-238].

Таблиця 1

**Етапи комплексної діагностики кризових явищ
на підприємстві**

Етап	Примітки
1. Аналіз неформалізованих критеріїв фінансового стану	Аналіз основних і допоміжних неформалізованих критеріїв фінансового стану підприємства
2. Розрахунок багато-факторних моделей діагностики ймовірності банкрутства	Розрахунок інтегрального показника фінансового стану підприємства за вітчизняними й зарубіжними багато-факторними моделями прогнозування ймовірності банкрутства
3. Виявлення ознак кризи на підставі аналізу фінансово-господарського стану	Оцінювання фінансово-господарського стану підприємства за системою показників
4. Виявлення причин і факторів виникнення чи розвитку кризи	Аналіз внутрішніх (ендогенних) і зовнішніх (екзогенних) чинників виникнення чи розвитку кризи
5. Оцінка масштабів і економічних наслідків кризи	З'ясування виду (видів) і фази кризи на підприємстві
6. Прогнозування й аналіз ринкової ситуації	Прогнозування можливостей зростання доходів за результатами SWOT-аналізу сильних і слабких сторін, загроз і можливостей підприємства
7. Узагальнення результатів комплексної діагностики кризових явищ на підприємстві	Формування узагальненого висновку про кризу на підприємстві для розробки системи санаційних заходів

Джерело: власна розробка

Допоміжними критеріями вважаються показники, несприятливий рівень або динаміка яких не є підставою визнання поточного фінансового стану критичним, однак можуть призвести до його погіршення, якщо не вжити запобіжних заходів. Так, до допоміжних неформалізованих критеріїв відносять непередбачливу інвестиційну політику, неналежний рівень уваги технічному і технологічному оновленню, втрату ключових партнерів, низьку диверсифікацію діяльності підприємства та ін. [3, с. 238].

Вважаємо, що у разі суперечностей результатів інтерпретації інтегрального показника фінансового стану підприємства за різними багатофакторними моделями діагностики ймовірності банкрутства варто надавати перевагу висновкам, зробленим на підставі вітчизняних моделей, адже останні найбільше враховують особливості функціонування українських підприємств.

Аналіз фінансово-господарського стану підприємства для

виявлення ознак кризи, з нашого погляду, має враховувати систему показників, визначених Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [2].

Отже, комплексну діагностику кризових явищ на підприємстві з метою їх усунення в процесі досудової санації слід проводити за такими етапами: аналіз неформалізованих критеріїв фінансового стану; розрахунок багатофакторних моделей діагностики ймовірності банкрутства; виявлення ознак кризи на підставі аналізу фінансово-господарського стану; виявлення причин і факторів виникнення чи розвитку кризи; оцінка масштабів і економічних наслідків кризи; прогнозування й аналіз ринкової ситуації; узагальнення результатів комплексної діагностики кризових явищ на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 03.04.2020).

2. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства : наказ Міністерства економіки України від 19 січня 2006 р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0014665-06> (дата звернення 03.04.2020).

3. Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз бізнесу : навч. посіб. Полтава : ІнтерГрафіка, 2004. 288 с.

О.В. Федірець, к.е.н., доцент

Полтавська державна аграрна академія

ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах сьогодення відсутнє загальне, єдине визначення конкурентоспроможності, а отже і відсутній єдиний метод оцінки її рівня.

Основні питання методології оцінювання конкурентоспроможності підприємства стосуються вибору відповідного критерію та показників. Критерій повинен

<i>В.М. Собчишин, С.О. Драчук</i>	
КОМПЛЕКСНА ДІАГНОСТИКА КРИЗОВИХ ЯВИЩ ЯК	
ПЕРЕДУМОВА ДОСУДОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	235
<i>О.В. Федірець</i>	
ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	237
<i>А.А. Лукашевич, А.В. Дубойская, Д.П. Ременчук</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОИЗВОДСТВЕННО-СБЫТОВОЙ	
ПОЛИТИКИ ПТИЦЕВОДЧЕСКОГО ПРЕДПРИЯТИЯ.....	240
<i>А.В. Лукашевич, В.В. Наумова, С.-В.В. Винничек</i>	
КИБЕРСПОРТ КАК ОБЪЕКТ ОХРАНЫ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ	
СОБСТВЕННОСТИ	242
<i>О.Ю. Довгаль</i>	
ПОДАТКОВІ РИЗИКИ: СУТНІСТЬ, ВИДИ ТА РОЛЬ У	
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ	245
<i>Д.С. Дюкарєв</i>	
УКРАЇНСЬКІ АУТСОРСИНГОВІ КОМПАНІЇ В УМОВАХ	
КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ 2020	248
<i>Б.С. Корнієнко</i>	
СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНИЙ МАРКЕТИНГ – СУЧАСНИЙ	
ЕЛЕМЕНТ БІЗНЕСУ	250
<i>О.В. Антоненко</i>	
ОЦІНКА ПІДПРИЄМСТВА В ПРОЦЕСІ АНТИКРИЗОВОГО	
УПРАВЛІННЯ	252

СЕКЦІЯ 7. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

<i>О.В. Калашник, С.Е. Мороз</i>	
ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК КОМПЕТЕНТНІСТЬ.....	255
<i>Л.М. Потапюк</i>	
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОДНА ІЗ ВИЗНАЧАЛЬНИХ	
ХАРАКТЕРИСТИК ЗРІЛОСТІ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ	
ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ	258
<i>А.С. Козленко</i>	
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ	
ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ В ПЕРІОД КРИЗИ	261
<i>Д. Гаркавий</i>	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ	264